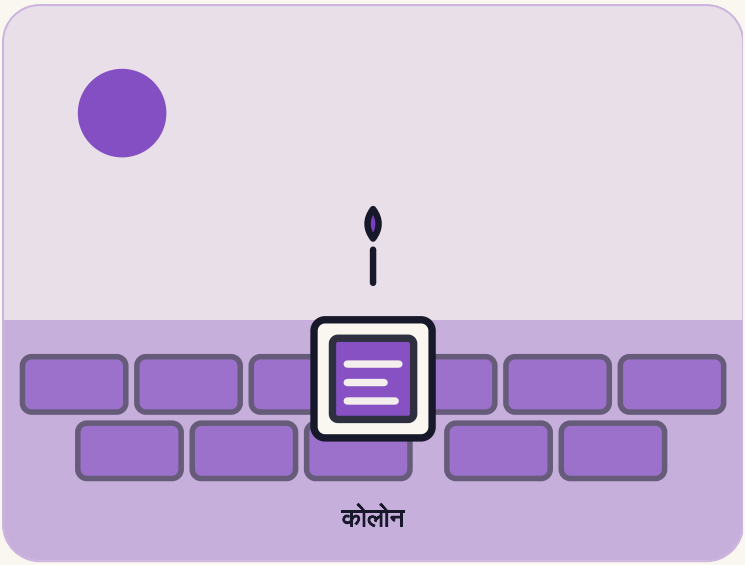

जर्मनी

तुम्हाला थांबवणारे दगड

कलाकार गुंटर डेम्निग यांनी नाझी पीडितांची नावे सांगण्यासाठी पदपथांत लहान पितळी दगड बसवले. आता 100,000 हून अधिक आहेत.

कुठे कोलोन

कोण गुंटर डेम्निग, एक जर्मन कलाकार, आणि ते अनेक लोक जे नाझी पीडितांची नावे नोंदवण्यात त्यांना मदत करतात

केव्हा 1990 ते 2023

4 मिनिटांचे वाचन

प्रकरण पांहेलं

गोष्ट

1990 मध्ये जर्मन कलाकार गुंटर डेम्निग रंगाचे चाक घेऊन कोलोनमध्ये फिरले. ते त्या मार्गाला चिन्हांकित करत होते ज्यावरून नाझींनी मे 1940 मध्ये 1,000 सिंटी आणि रोमा लोकांना नेले होते. रंग फिका पडला. म्हणून त्यांनी त्याच्या जागी जमिनीत बसवलेली पितळी अक्षरे लावायला सुरुवात केली.

काम करत असताना एका वृद्ध महिलेने या प्रकल्पाची प्रशंसा केली. पण तिला शंका होती की तिच्या वस्तीत कधी कोणी सिंटी किंवा रोमा राहिले होते. डेम्निग यांना दिसले की किती गोष्टी विसरल्या गेल्या आहेत. त्यांना त्या त्या रस्त्यांवर परत आणायच्या होत्या जिथे लोक राहत होते.

> एखादी व्यक्ती तेव्हाच विसरली जाते जेव्हा तिचे नाव आठवले जात नाही.
>
> तालमूदमधील एक उतारा, जो गुंटर डेम्निग उद्धृत करायला आवडतात

पदपथातील एक दगड

त्यांची कल्पना लहान होती. काँक्रीटच्या एका घनावर दहा सेंटीमीटर रुंद पितळी पट्टी, जी पदपथात बसवलेली असते. ती त्या शेवटच्या घराबाहेर लावली जाते जे कोणी स्वतःच्या इच्छेने निवडले होते, नाझींनी त्यांचा छळ करण्यापूर्वी. त्यावर नाव आणि तारखा असतात, आणि सहसा “इथे राहत होते” हे शब्द. त्यांनी त्याला “स्टोल्परश्टाइन” म्हटले, ज्याचा अर्थ ठेच लावणारा दगड.

पहिला दगड 16 डिसेंबर 1992 रोजी कोलोनच्या सिटी हॉलसमोर बसवला गेला. त्यावर सिंटी आणि रोमा यांना नेण्याच्या आदेशाची पहिली ओळ कोरली होती. जानेवारी 1995 मध्ये नावाच्या लोकांसाठी पहिले दगड बसवले गेले.

13,000

ऑक्टोबर 2007 पर्यंत बसवलेले दगड, 280 हून अधिक शहरांत

26

2021 पर्यंत दगड असलेले देश, Romea नुसार

100,000

मे 2023 पर्यंत बसवलेले दगड, Wikipedia नुसार

अनेक हातांचा प्रकल्प

कोणीही दगडासाठी विनंती करू शकतो. विनंती स्थानिक गट, कुटुंबे, इतिहासकार किंवा शाळा यांच्याकडून येते. विद्यार्थी आणि शिक्षक अनेकदा शोधतात की कोण कुठे राहत होते. प्रत्येक दगडाचा खर्च देणग्यांतून होतो, आणि प्रत्येक दगड हाताने बनतो.

डेम्निग यांनी बहुतेक दगड स्वतः बसवले आहेत. त्यांना तिथे उपस्थित राहायचे असते. ते येणाऱ्या लोकांशी बोलतात, आणि प्रत्येक दगड काळजीने बसवतात. नाव वाचण्यासाठी तुम्हाला मान झुकवावी लागते.

26 मे 2023 रोजी 100,000 वा दगड न्यूरेंबर्गमध्ये योहान वाइल्ड नावाच्या एका अग्निशमन कर्मचाऱ्यासाठी बसवला गेला. प्रत्येक शहर सहमत नाही. उदाहरणार्थ, म्युनिक दगड स्वीकारत नाही. ते आठवणीचे इतर मार्ग शोधते.

केव्हा काय घडलं

- **1990** डेम्निग कोलोनमध्ये सिंटी आणि रोमा यांच्या 1940 च्या हद्दपारीचा मार्ग रंगवतात.
- **1992** पहिला स्टोल्परश्टाइन कोलोनच्या सिटी हॉलसमोर बसवला जातो.
- **1995** कोलोनमध्ये नावाच्या लोकांसाठी पहिले दगड बसवले जातात.
- **2007** 280 हून अधिक शहरांत 13,000 हून अधिक दगड बसवले गेले आहेत.
- **2023** 100,000 वा दगड न्यूरेंबर्गमध्ये बसवला जातो.

प्रकरण दुसरे

ही गोष्ट खास का आहे

हे स्मारक संग्रहालयात नाही. तुम्हाला ते योगायोगाने, तुमच्या पायाजवळ सापडते.

त्याची सुरुवात एका शेजारणीच्या एका शंका घेणाऱ्या वाक्यातून झाली, आणि ते तसेच राहू न देण्याच्या निर्णयातून.

आमचं मत

डेम्निग यांनी विसरले जाण्याला एका छोट्या, रोजच्या आठवणीत बदलले, एकेका नावासह.

प्रकरण तिसरे

आपण काय शिकू शकतो

1 जे चकित करते ते ऐका

एका वृद्ध महिलेच्या शंकेमुळे त्यांना दिसले की किती काही विसरले गेले आहे.

हे करून पाहा: या आठवड्यात तुम्हाला चकित करणारी एखादी टिप्पणी नोंदवा. विचारा की त्यामागे काय आहे.

2 आठवण वैयक्तिक बनवा

प्रत्येक दगड एका व्यक्तीचे आणि ती राहत असलेल्या जागेचे नाव सांगतो.

हे करून पाहा: एका व्यक्तीचे नाव आणि गोष्ट जाणून घ्या, फक्त एखादा आकडा नाही.

3 काम इतरांना आपले करू द्या

कोणीही दगडासाठी विनंती करू शकतो, आणि शाळा व कुटुंबे अनेकदा संशोधन करतात.

हे करून पाहा: तुमचा प्रकल्प असा बनवा की इतर लोक सामील होऊ शकतील आणि त्याचे भाग सांभाळू शकतील.

4 कल्पना लहान आणि स्पष्ट ठेवा

दहा सेंटीमीटर रुंद एक पट्टी जगभरातील स्मारक बनली.

हे करून पाहा: तुमची कल्पना अशा एका साध्या गोष्टीत समेटा जी लोक पाहू किंवा स्पर्श करू शकतील.

मनात ठेवण्यासारखा एक विचार

जिथे कधी कोणी राहत होते तिथे ठेवलेले एक नाव एखाद्या अनोळखी माणसाला रस्त्यात थांबवू शकते.

स्रोत (इंग्रजीत)

Stolpersteine in Berlin
Art Project Stolpersteine

Stolpersteine (official project site)
Frequently asked questions

Romea.cz
Gunter Demnig marked the Nazi deportation route of thousands of Roma and Sinti from Cologne, Germany, then invented the Stolpersteine (2021)

Wikipedia
Stolperstein

तथ्य-तपासणी टीप: चारही स्रोत मुख्य गोष्टीवर सहमत आहेत आणि काही तपशिलांत वेगळे आहेत. कोलोनमधील पहिली रंग-रेषा: बर्लिनचे Stolpersteine सांगतात की डेम्निग यांनी मे 1940 मध्ये 1,000 सिंटी आणि रोमा यांच्या हद्दपारीला चिन्हांकित करण्यासाठी 1990 मध्ये पांढरा घरगुती रंग वापरला; Romea.cz सांगते की त्यांनी 6 मे 1990 रोजी खास बनवलेले चाक वापरले आणि शब्द “Eine Spur durchs Vergessen” देते; अधिकृत FAQ सांगते की त्यांनी 1991 मध्ये रंग-रेषा आखली; गोष्ट 1990 आणि “रंगाचे चाक” म्हणते. ज्या वृद्ध महिलेला शंका होती की तिच्या वस्तीत सिंटी किंवा रोमा राहिले होते, ती अधिकृत FAQ, बर्लिनचे Stolpersteine आणि Romea.cz मध्ये आहे; अधिकृत FAQ आणि Romea.cz सांगतात की तिने प्रकल्पाची प्रशंसा केली. पहिला दगड: 16 डिसेंबर 1992 रोजी कोलोनच्या सिटी हॉलसमोर, हाइनरिख हिमलरच्या आदेशाच्या पहिल्या ओळीसह, बर्लिनचे Stolpersteine, Romea.cz आणि Wikipedia मध्ये

आहे. नावाच्या लोकांसाठी पहिले दगड: बर्लिनचे Stolpersteine सांगतात जानेवारी 1995 कोलोनमध्ये, Wikipedia सांगते जानेवारी 1995, आणि Romea.cz सांगते 4 जानेवारी 1995 आणि जोडते की ते अधिकृत परवानगी न मागता केले गेले; गोष्ट “जानेवारी 1995” म्हणते. दगडांची संख्या: ऑक्टोबर 2007 पर्यंत 280 हून अधिक शहरांत 13,000 आणि 26 मे 2023 रोजी न्यूरेंबर्गमध्ये योहान वाइल्डसाठी 100,000 वा दगड Wikipedia मधून आहेत; Romea.cz 2021 मध्ये 26 देशांत जवळपास 90,000 दगड सांगते; गोष्ट 26 देश Romea.cz च्या नावाने आणि 100,000 Wikipedia च्या नावाने सांगते, आणि आम्ही 100,000 च्या आकड्यासाठी दुसरा स्रोत उघडू शकलो नाही. आकार (दहा सेंटीमीटर), शेवटचे स्वेच्छेने निवडलेले घर, शब्द “इथे राहत होते” आणि नाव “ठेच लावणारा दगड” Wikipedia आणि अधिकृत स्रोतांत आहेत. कोणीही दगड मागू शकतो, आणि विनंती बाहेरून येते, हे अधिकृत FAQ मध्ये आहे; विद्यार्थी आणि शिक्षकांचे संशोधन आणि देणग्यांतून दगडांचा खर्च Wikipedia मध्ये आहे; हाताने बनवलेले दगड Wikipedia आणि अधिकृत FAQ मध्ये आहेत. डेम्निग बहुतेक दगड स्वतः बसवतात आणि तिथे उपस्थित राहू इच्छितात, हे Romea.cz आणि अधिकृत FAQ मध्ये आहे; लोक नाव वाचण्यासाठी मान झुकवतात, हे Romea.cz मध्ये आहे. तालमूदमधील उतारा, जसा डेम्निग उद्धृत करतात, अधिकृत FAQ आणि Romea.cz मध्ये आहे. म्युनिकने दगड स्वीकारण्यास नकार देणे Wikipedia मध्ये आहे. दगड नाझींच्या सर्व प्रकारच्या पीडितांसाठी आहेत, बहुतेक ज्यू, ज्यांची यादी छोटी गोष्ट देत नाही; पूर्ण श्रेणी Wikipedia देते. आम्ही DW, Guardian किंवा Stolpersteine चे मुखपृष्ठ (404 किंवा मजकूर नाही) उघडू शकलो नाही. पिन कोलोन दाखवतो. “आमचं मत” असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.